

Lesdoelen

Het hoofddoel van deze les 'Homo Florens' is om de studenten kritisch te laten nadenken over het mensbeeld dat we gebruiken in onze economische theorieën. Aan het einde van de les:

- Kunnen leerlingen het begrip 'mensbeeld' herkennen in voorbeelden uit de praktijk en hier kritische vragen over stellen;
- Kunnen leerlingen reflecteren op hoe een (ander) mensbeeld impact heeft op de maatschappij en de economische theorie;
- Kunnen leerlingen kritisch nadenken en vragen stellen over de rol en verantwoordelijkheid die je als economisch professional hebt;
- Kunnen leerlingen logisch redeneren over oorzaken en gevolgen van professioneel handelen van de 'Homo Economicus' en de 'Homo Florens'.

Tijdsinvestering: 1 uur

Benodigheden

- Voorbereiding Lesbief Wat is (van) waarde - Theoretisch Kader 2021.pdf
- PowerPoint Lesondersteuning Homo Florens 2023.pptx
(bevat link naar online filmfragment, zorg dat de internetverbinding en geluidsinstallatie werken);

Lesopbouw → tbd

Slide	Tijdsduur	Doel	Doen	Benodigheden
 <p>Slide 2</p>	5 minuten	<p>Introductie</p> <p>Interesse wekken voor het onderwerp ‘Homo Florens’ en het begrip ‘mensbeelden’</p>	<p>Betrek de studenten met het idee dat ze vanuit een breder mensbeeld leren omgaan met de verschillende maatschappelijke uitdagingen waar zij mee te maken krijgen in hun komende werkzame leven. Een eerste stap hierin kan zijn om het mensbeeld van de Homo Economicus aan te vullen met die van de Homo Florens om zo vanuit een breder mensbeeld naar economische vraagstukken te kijken en beter recht te doen aan de mens als economische actor.</p>	
 <p>Slide 3</p>	2 minuten	<p>Stellingen</p> <p>Werkwijze bespreken hoe straks de stellingen worden besproken</p>	<p>Geef aan dat er straks 4 stellingen zullen volgen die betrekking hebben op het mensbeeld. De studenten zullen moeten aangeven of ze het eens of oneens zijn met de stelling en daarna in tweetallen of groepen kort over de stelling kunnen discussiëren.</p> <p>Hierbij zijn meerdere werkvormen mogelijk, afhankelijk van de groepsomvang.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Met grote groepen: bespreek in drietallen wat je vindt. 	<p>Eventueel aanvullend materiaal om stellingen te beantwoorden als de docent dat leuk vindt voor meer dynamiek.</p>

			<p>2) In kleine groepen: zoek iemand op met een tegengestelde mening en probeer te achterhalen waarom je medestudent een ander standpunt inneemt.</p>	
 <p>Slide 4</p>	<p>3 minuten</p>	<p>Eerste stelling: Mijn koopgedrag is rationeel</p>	<p>De Homo Economicus wordt geacht de markt volledig te kunnen overzien en op basis daarvan bovendien een rationele keuze te maken voor de eigen consumptie.</p> <p>Wat vinden studenten?</p>	
 <p>Slide 4</p>	<p>3 minuten</p>	<p>Tweede stelling: Ik zie mezelf vooral als individu</p>	<p>De Homo Economicus wordt geacht het gedrag te optimaliseren vanuit een individuele behoefte (atomair). Er wordt niet systemisch of institutioneel gekeken.</p> <p>Wat vinden studenten?</p>	
 <p>Slide 5</p>	<p>3 minuten</p>	<p>Derde stelling: Het boeit me niet voor wie ik werk</p>	<p>De Homo Economicus optimaliseert volgens een nutsfunctie, maar welke parameters zijn daar onderdeel van als het gaat om werk?</p> <p>Wat vinden studenten?</p>	

 <p>Slide 6</p>	<p>3 minuten</p>	<p>Vierde stelling: Natuur is een gebruiksvoorwerp</p>	<p>De Homo Economicus heeft het moeilijk om de intrinsieke waarde van natuur te kunnen aangeven.</p> <p>Wat vinden studenten?</p>	
 <p>Slide 7</p>	<p>2 minuten</p>	<p>Wat is een mensbeeld</p>	<p>Een mensbeeld is een doordachte en samenhangende voorstelling van wat het betekent om mens te zijn.</p> <p>Mensbeelden kunnen verbonden zijn met filosofische, levensbeschouwelijke of religieuze overtuigingen. Ook worden ze gebruikt om historische perioden te typeren. Daarnaast kunnen ze verbonden zijn aan economische stromingen, zoals in het geval van de Homo Economicus binnen de neoklassieke economie.</p>	
 <p>Slide 8</p>	<p>4 minuten</p>	<p>Homo Economicus</p>	<p>De Homo Economicus is een mensbeeld waarin de mens gezien wordt als rationeel (calculerend) individu dat zijn eigen vaststaande en gegeven voorkeuren nastreeft. Bespreek de vier belangrijkste kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rationeel – ze maximaliseren ‘nut’ • Gericht op het eigenbelang • Atomistische individuen – altijd analyse op het niveau van 1 enkel individu en elke maatschappelijke tendens wordt beschreven als 	

			<p>gevolg van het totaal van de individuele keuzes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hebben vaststaande en gegeven voorkeuren – Deze vaststaande en gegeven voorkeuren betreffen weer het maximaliseren van het eigen ‘nut’ wat in economische theorieën en modellen over het algemeen geïnterpreteerd wordt vanuit materiële welvaart (financiële rijkdom). 	
 <p>Slide 9</p>	<p>8 minuten</p>	<p>Homo Florens</p>	<p>Het mensbeeld van de Homo Florens beschrijft een mens die zich bewust is van zijn afhankelijkheid van anderen. De Homo Florens is gericht op duurzame relaties en vindt voldoening in het welzijn van anderen. Deze mens denkt natuurlijk ook aan zijn eigen welzijn, maar komt pas echt tot bloei in relatie met anderen.</p> <p>De Homo Florens hypothese is dat de mens vier fundamentele ‘drives’ heeft, die je kunt bespreken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de wens tot overleven, 2. de behoefte aan beheersing van de leefomgeving, 3. het verlangen naar verbondenheid met anderen (mensen, de natuur) en 4. de behoefte aan betekenis. 	

<p>Casus</p> <p>The Flower Family is een nieuwe online bloemenservice van Nederland en is een erkende sociale onderneming die als missie heeft om mens en natuur te laten bloeien.</p> <p>Zij bezorgen alleen niet zomaar bloemen, maar bloemen met een verhaal! De oprichters van The Flower Family zijn ervan overtuigd dat ondernemen in de nabije toekomst alleen nog maatschappelijk geaccepteerd wordt als de onderneming effectief bijdraagt aan de bloei van mens, milieu en maatschappij - flowering a better world! is dan ook hun motto.</p> <p>Zie https://www.theflowerfamily.nl/ voor meer detail.</p> <p><small>ECONOMIELES nu</small></p> <p>Slide 10</p>	<p>2 minuten</p>	<p>Casus Kort aangeven welke ondernemer dit betreft</p>	<p>Er volgt straks een video waarin de ondernemers zich nog nader introduceren. Op deze slide een korte introductie van de The Flower Family, met een verwijzing naar de website.</p>	<p>Website</p>
 <p>Slide 11</p>	<p>3 minuten</p>	<p>Video</p>	<p>Speel de video af waarin deze ondernemers zichzelf introduceren.</p>	<p>Video</p>
<p>Opdracht: welk mensbeeld?</p> <p>The Flower Family doet dingen anders. Werk de volgende vragen uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bekijk de website. Op welke punten zie je het mensbeeld Homo Economicus. 2. Geef tenminste 3 punten waar de onderneming aansluit op het mensbeeld van de Homo Florens. Wat is jullie conclusie? 3. Presenteer kort jullie bevinding. Noem eventueel andere organisaties waar je ook iets herkent van het mensbeeld van de Homo Florens <p><small>ECONOMIELES nu</small></p> <p>Slide 3</p>	<p>22 minuten</p>	<p>Opdracht</p>	<p>Laat de studenten in ca 15 minuten het onderzoek uitvoeren op basis van vraag 1 en 2.</p> <p>Met kleine groepen kun je kiezen voor een mondelinge terugkoppeling, bijvoorbeeld: Afrondend 6 minuten (2 minuut per groep) voor de terugkoppeling.</p> <p>Met grotere groepen kun je de terugkoppeling schriftelijk doen dmv het inleveren van een korte powerpoint, of via een online leeromgeving de resultaten laten delen.</p>	<p>Presentatiemateriaal (flipover of online)</p>

Samenstelling en redactie:

drs. Maarten Nijman ONE

drs. Rosa van As ONE

drs. Peter Luijten LvM

© ONE 2023

